НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І СПОРТУ УКРАЇНИ

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЗДОРОВ'Я, РЕАБІЛІТАЦІЇ ТА ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ

КАФЕДРА ТЕРАПІЇ ТА РЕАБІЛІТАЦІЇ

ЗАТВЕРДЖЕНО
Науково-методичною радою
(протокол №10 від 29 серпня 2025 р.)
Голова Науково-методичної ради
_____ Оксана ШИНКАРУК

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТЕРАПЕВТИЧНІ ЗАНЯТТЯ і ВПРАВИ У ЕРГОТЕРАПІЇ

статус навчальної дисципліни: вибіркова
код вибіркової навчальної дисципліни в Загальноуніверситетському каталозі вибіркових навчальних дисциплін: ВД361
мова навчання: українська

Київ – 2025

РОЗРОБНИКИ:

Юлія ШЕВЧУК, викладач кафедри терапії та реабілітації, PHd, yushevchuk@uni-sport.edu.ua

РЕКОМЕНДОВАНО:

Кафедрою терапії та реабілітації
(засідання кафедри, протокол №26 від 27.08.2025 р.)

Завідувач кафедри _____ доктор наук з фізичного виховання і спорту, професор Олена ЛАЗАРЄВА

ПОГОДЖЕНО:

Начальник
навчально-методичного відділу _____ Ольга Д`ЯЧЕНКО

Начальник відділу забезпечення
якості вищої освіти _____ Сергій ПОПОВИЧ

Анотація навчальної дисципліни. Дисципліна спрямована на формування здатності до вирішування складних спеціалізованих задач та практичних проблем щодо підбору та правил використання терапевтичних вправ та занять у ерготерапії з метою розширення заняттєвої участі клієнта, покращення його якості життя. Обсяг дисципліни – 3 кредити ЄКТС. Основні теми: Процес надання ерготерапевтичних послуг. Заняття як основний засіб ерготерапевтичного втручання. Використання терапевтичних вправ у ерготерапії. Методи ерготерапевтичного впливу при порушенні моторних та сенсорних функцій. Методи терапевтичного впливу на когнітивні, зорові та перцептивні розлади. Методи терапевтичного впливу на базові та інструментальні активності повсякденного життя. Комунікація та взаємодія ерготерапевта із клієнтом та членами реабілітаційної команди. Підсумкова оцінка формується з урахуванням результатів поточного контролю та заліку.

Abstract of the academic discipline. The discipline is aimed at developing the ability to solve complex specialized tasks and practical problems regarding the selection and rules for using therapeutic exercises and classes in occupational therapy in order to expand the client's occupational participation and improve his quality of life. The scope of the discipline is 3 ECTS credits. Main topics: The process of providing occupational therapy services. Classes as the main means of occupational therapy intervention. The use of therapeutic exercises in occupational therapy. Methods of occupational therapy influence in disorders of motor and sensory functions. Methods of therapeutic influence on cognitive, visual and perceptual disorders. Methods of therapeutic influence on basic and instrumental activities of everyday life. Communication and interaction of the occupational therapist with the client and members of the rehabilitation team. The final assessment is formed taking into account the results of current control and assessment.

Мета навчальної дисципліни – формування здатності до вирішування складних спеціалізованих задач та практичних проблем щодо підбору та правил використання терапевтичних вправ та занять у ерготерапії з метою розширення заняттєвої участі клієнта та покращення його якості життя.

Обсяг навчальної дисципліни – 3 кредити ЄКТС, які розподіляються у годинах:

Форми навчання	Види навчальних занять				Самостійна робота	Разом
	лекції	лабораторні	практичні	семінарські		
Денна		0	36	0	54	90

Статус навчальної дисципліни: вибіркова.

Передумови для вивчення навчальної дисципліни: вивчення навчальної дисципліни ґрунтується на знаннях, уміннях та навичках, сформованих у процесі опанування базових навчальних дисциплін.

Програма навчальної дисципліни.

Тематичний план навчальної дисципліни

Номер і назва теми	Кількість годин			
	денна форма			
	усього	л	пр	с.р.
Тема 1. Процес надання ерготерапевтичних послуг.	12		6	6
Тема 2. Заняття як основний засіб ерготерапевтичного втручання.	12		4	8
Тема 3. Використання терапевтичних вправ у ерготерапії.	12		2	10
Тема 4. Методи ерготерапевтичного впливу при порушенні моторних та сенсорних функцій.	18		6	12
Тема 5. Методи терапевтичного впливу на когнітивні, зорові та перцептивні розлади.	14		8	6
Тема 6. Методи терапевтичного впливу на базові та інструментальні активності повсякденного життя.	14		8	6
Тема 7. Комунікація та взаємодія ерготерапевта із клієнтом та членами реабілітаційної команди.	8		2	6
Всього годин:	**90**		**36**	**54**

Зміст навчальної дисципліни за темами

Тема 1. Процес надання ерготерапевтичних послуг.

Процес надання послуг у ерготерапії: обстеження, прогнозування, планування, втручання, оцінка результату. Основні принципи проведення обстеження в ерготерапії. Прогнозування результатів та планування втручання у ерготерапії. Оцінка ефективності надання ерготерапевтичних послуг.

Тема 2. Заняття як основний засіб ерготерапевтичного втручання.

Структура заняттєвої активності: дії-завдання-заняття-заняттєва активність. Заняття як основний засіб ерготерапевтичного втручання. Підбір терапевтичних занять на основі запиту клієнта і даних обстеження.

Тема 3. Використання терапевтичних вправ у ерготерапії.

Поняття «терапевтичні вправи». Види терапевтичних вправ. Використання терапевтичних вправ у ерготерапії. Підбір терапевтичних вправ відповідно до запиту клієнта і даних обстеження. Відмінності у використанні терапевтичних вправ у фізичній терапії та ерготерапії.

Тема 4. Методи ерготерапевтичного впливу при порушенні моторних та сенсорних функцій.

Використання терапевтичних занять та вправ при порушенні моторного контролю. Використання терапевтичних занять та вправ при зниженні силових якостей. Використання терапевтичних занять та вправ для збільшення амплітуди руху у суглобах. Терапія руки та кисті. Використання терапевтичних занять та вправ при порушеннях чутливості. Особливості використання ерготерапевтичних вправ та занять при порушенні моторних та сенсорних функцій у педіатрії.

Тема 5. Методи терапевтичного впливу на когнітивні, зорові та перцептивні розлади.

Використання терапевтичних занять та вправ для покращення когнітивних функції. Використання терапевтичних занять та вправ для впливу на зорові функції. Використання терапевтичних занять та вправ при перцептивних розладах. Особливості використання ерготерапевтичних вправ та занять при когнітивних, зорових та перцептивних розладах у педіатрії.

Тема 6. Методи терапевтичного впливу на базові та інструментальні активності повсякденного життя.

Підбір терапевтичних вправ та занять для впливу на виконання базових та інструментальних активностей повсякденного життя. Використання заняття для тренування навичок базових активностей повсякденного життя. Використання заняття для тренування навичок інструментальних активностей повсякденного життя. Особливості використання ерготерапевтичних вправ та занять для впливу на базові та інструментальні активності повсякденного життя у педіатрії.

Тема 7. Комунікація та взаємодія ерготерапевта із клієнтом та членами реабілітаційної команди.

Види та стилі комунікації ерготерапевта із клієнтом та членами його родини. Комунікація та взаємодія із іншими фахівцями реабілітаційної команди.

Тематика практичних занять

Номер і назва теми навчальної дисципліни	Номер за порядком і назва теми практичних занять	Кількість годин
		Денна форма
Тема 1. Процес надання ерготерапевтичних послуг.	1. Основні принципи проведення обстеження в ерготерапії.	2
	2. Прогнозування результатів та планування втручання у ерготерапії.	2
	3. Оцінка ефективності надання ерготерапевтичних послуг.	2
Тема 2. Заняття як основний засіб ерготерапевтичного втручання.	4. Структура заняттєвої активності: дії-завдання-заняття-заняттєва активність.	2
	5. Підбір терапевтичних занять на основі запиту клієнта і даних обстеження.	2
Тема 3. Використання терапевтичних вправ у ерготерапії	6. Підбір терапевтичних вправ відповідно до запиту клієнта і даних обстеження.	2
Тема 4. Методи ерготерапевтичного впливу при	7. Використання терапевтичних занять та вправ при порушенні моторного контролю. Використання терапевтичних занять та вправ при зниженні силових якостей. Використання терапевтичних	2

порушенні моторних та сенсорних функцій.	занять та вправ для збільшення амплітуди руху у суглобах.	
	8. Терапія руки та кисті. Використання терапевтичних занять та вправ при порушеннях чутливості.	2
	9. Особливості використання ерготерапевтичних вправ та занять при порушенні моторних та сенсорних функцій у педіатрії.	2
Тема 5. Методи терапевтичного впливу на когнітивні, зорові та перцептивні розлади.	10. Використання терапевтичних занять та вправ для покращення когнітивних функції.	2
	11. Використання терапевтичних занять та вправ для впливу на зорові функції.	2
	12. Використання терапевтичних занять та вправ при перцептивних розладах.	2
	13. Особливості використання ерготерапевтичних вправ та занять при когнітивних, зорових та перцептивних розладах у педіатрії.	2
Тема 6. Методи терапевтичного впливу на базові та інструментальні активності повсякденного життя.	14. Підбір терапевтичних вправ та занять для впливу на виконання базових та інструментальних активностей повсякденного життя.	2
	15. Використання заняття для тренування навичок базових активностей повсякденного життя.	2
	16. Використання заняття для тренування навичок інструментальних активностей повсякденного життя.	2
	17. Особливості використання ерготерапевтичних вправ та занять для впливу на базові та інструментальні активності повсякденного життя у педіатрії.	2
Тема 7. Комунікація та взаємодія ерготерапевта із клієнтом та членами реабілітаційної команди.	18. Види та стилі комунікації ерготерапевта із клієнтом та членами його родини. Комунікація та взаємодія із іншими фахівцями реабілітаційної команди.	2
	Всього годин:	**36**

Завдання для самостійної роботи здобувачів вищої освіти

Номер і назва теми навчальної дисципліни	Завдання	Кількість годин
		Денна форма
Тема 1. Процес надання ерготерапевтичних послуг.	1. Особливості проведення обстеження у ерготерапії.	2
	2. Спільні та відмінні риси процесу надання послуг у фізичній терапії та ерготерапії.	2
	3. Підготовка до практичних занять з теми	2
Тема 2. Заняття як основний засіб ерготерапевтичного втручання.	4. Трактування терміну «заняття» у різних джерелах літератури.	4
	5. Підготовка до практичних занять із теми	4
Тема 3. Використання терапевтичних вправ у ерготерапії	6. Види терапевтичних вправ.	4
	7. Відмінності у використанні терапевтичних вправ у фізичній терапії та ерготерапії.	4
	8. Підготовка до практичних занять із теми	2
Тема 4. Методи ерготерапевтичного впливу при порушенні моторних та сенсорних функцій.	12. Теорії моторного контролю та моторного навчання. Вплив ерготерапевта на порушення балансу на рівноваги.	4
	13. Ортезування кисті і пальців в ерготерапії.	4
	14. Підготовка до практичних занять з теми	4
Тема 5. Методи терапевтичного впливу на когнітивні, зорові та перцептивні розлади.	15. Класифікація когнітивних функій та види їх уражень.	2
	16. Співпраця ерготерапевта із окулістом та оптометристом.	2
	17. Підготовка до практичних занять з теми	2
Тема 6. Методи терапевтичного впливу на базові та інструментальні активності повсякденного життя.	18. Методи терапевтичного впливу на роботу та дозвілля клієнта.	2
	19. Особливості використання ерготерапевтичних вправ та занять для впливу на навчання та гру дитини.	2
	20. Підготовка до практичних занять з теми	2

Тема 7. Комунікація та взаємодія ерготерапевта із клієнтом та членами реабілітаційної команди.	21. Особливості комунікації та взаємодії ерготерапевта із дитиною та її батьками.	6
	Всього годин:	**54**

Очікувані результати навчання з навчальної дисципліни: отримання теоретичних знань та практичних умінь і навичок з організації та проведення ерготерапевтичних заходів, зокрема, терапевтичних вправ та занять для відновлення/корекції рухових, сенсорних, когнітивних, зорових та перцептивних функцій та збільшення заняттєвої активності осіб різного віку завдяки:

знанням: класифікації доменів Міжнародної класифікації функціонування (МКФ) та їх роль у фізичній терапії та ерготерапії; основних рухових та функціональних порушень систем при травмах та захворюваннях нервової системи; схеми дослідження пацієнтів за системою МКФ та їх взаємозв'язків; про принципи медичної, соціальної та біопсихосоціальної моделей обмеження життєдіяльності; особливості застосування профілактичних та терапевтичних заходів фізичної терапії, ерготерапії та їх вплив на стан здоров'я пацієнта/клієнта; про уміння та навички з організації, програмування, прийомів та технік, основних принципів застосування фізичної терапії та ерготерапії.

умінням: втілювати у практичній діяльності послідовність процесу надання ерготерапевтичних послуг; проводити обстеження та оцінку ефективності надання послуг; підбирати терапевтичні вправи і заняття та основі запиту клієнта і даних обстеження; використовувати терапевтичні заняття та вправи для покращення моторного контролю, силових показників, амплітуди руху, сенсорних функцій, когнітивних, зорових та зорово-перцептивних функцій у дітей та осіб працездатного віку; використовувати терапевтичні заняття та вправи для впливу на базові та інструментальні активності повсякденного життя, роботу, дозвілля, освіту та гру; комунікувати і взаємодіяти із клієнтом, його родиною та членами реабілітаційної команди.

Порядок оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни:

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни формується з урахуванням результатів поточного контролю та заліку.

Протягом семестру здобувач вищої освіти може отримати максимальну кількість балів – 100 як суму балів за результатами поточного контролю на лекційних, практичних заняттях, за виконання зазначених програмою індивідуальних завдань та робіт, або в установленому порядку з тем, заняття з яких було пропущене здобувачем вищої освіти. Використовуються такі засоби оцінювання під час заняття та розподіл балів, які може отримати здобувач за тему:

Засоби оцінювання результатів навчання та розподіл балів з дисципліни:

Номер і назва теми практичних занять	Засоби оцінювання під час заняття	Кількість балів за види робіт та загальна кількість балів за тему заняття
1. Основні принципи проведення обстеження в ерготерапії.	Обговорення	4
2. Прогнозування результатів та планування втручання у ерготерапії.	Презентація	8
3. Оцінка ефективності надання ерготерапевтичних послуг.	Експрес-контроль	4
4. Структура заняттєвої активності: дії-завдання-заняття-заняттєва активність.	Презентація кейсу	4
5. Підбір терапевтичних занять на основі запиту клієнта і даних обстеження.	Презентація кейсу	4
6. Підбір терапевтичних вправ відповідно до запиту клієнта і даних обстеження.	Приклади із практики та їх обговорення	4
7. Використання терапевтичних занять та вправ при порушенні моторного контролю. Використання терапевтичних занять та вправ при зниженні силових якостей. Використання терапевтичних занять та вправ для збільшення амплітуди руху у суглобах.	Приклади із практики та їх обговорення	6
8. Терапія руки та кисті. Використання терапевтичних занять та вправ при порушеннях чутливості.	Самостійна робота	6
9. Особливості використання ерготерапевтичних вправ та занять при порушенні моторних та сенсорних функцій у педіатрії.	Самостійна робота	6
10. Використання терапевтичних занять та вправ для покращення когнітивних функції.	Приклади із практики	4
11. Використання терапевтичних занять та вправ для впливу на зорові функції.	Підготовка презентацій	8
12. Використання терапевтичних занять та вправ при перцептивних розладах.	Приклади із практики та їх	6

	обговорення	
13. Особливості використання ерготерапевтичних вправ та занять при когнітивних, зорових та перцептивних розладах у педіатрії.	Приклади із практики та їх обговорення	6
14. Підбір терапевтичних вправ та занять для впливу на виконання базових та інструментальних активностей повсякденного життя.	Приклади із практики та їх обговорення	6
15. Використання заняття для тренування навичок базових активностей повсякденного життя.	Приклади із Практики та їх обговорення	6
16. Використання заняття для тренування навичок інструментальних активностей повсякденного життя.	Приклади із практики та їх обговорення	6
17. Особливості використання ерготерапевтичних вправ та занять для впливу на базові та інструментальні активності повсякденного життя у педіатрії.	Обговрення	6
18. Види та стилі комунікації ерготерапевта із клієнтом та членами його родини. Комунікація та взаємодія із іншими фахівцями реабілітаційної команди.	Обговорення	6
	Усього:	**100**

Перед початком заняття науково-педагогічний працівник відповідно до силабусу навчальної дисципліни ознайомлює здобувачів вищої освіти із засобами поточного контролю, які будуть застосовуватись, і кількістю балів, які вони можуть отримати. Під час завершення кожного заняття кожному присутньому здобувачу вищої освіти оголошується кількість отриманих ним балів.

Здобувач вищої освіти, який протягом семестру отримав менше 35 балів, до семестрового контролю не допускається, і може в установленому порядку пройти повторне вивчення навчальної дисципліни.

Залік проводиться у порядку, визначеним Положенням про організацію освітнього процесу в Національному університеті фізичного виховання та спорту України (нова редакція).

Рекомендовані основні та додаткові інформаційні ресурси:

Основні:

1. Вакуленко Л.О., Клапчук В.В. Основи фізичної реабілітації, фізичної терапії, ерготерапії. Тернопіль: Укрмедкнига. 2019. 372 с.

2. Чайковський М. Є. Основи реабілітології [Текст] : навч.-метод. посіб. / Чайковський М. Є. ; Відкритий міжнар. ун-т розвитку людини "Україна",

Хмельниц. ін-т соц. технологій. - Київ ; Хмельницький : Ун-т "Україна", 2015. - 171 с.

3. Яримбаш, К. С. Фізична реабілітація осіб з особливими потребами: підручник / [К. С. Яримбаш, О. Є. Дорофєєва, О. С. Афанасьєва] ; Придніпр. держ. акад. фіз. культури і спорту, Нац. мед. ун-т ім. О. О. Богомольця. - Дніпро : Журфонд, 2017. - 215 с.

4. Засоби фізичної реабілітації та медико-соціальні основи здоров'язбереження людини [Текст] : навч.-метод. посіб. / Ю. А. Завацький [та ін.] ; Східноукр. нац. ун-т ім. Володимира Даля. - Сєвєродонецьк : Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2018. - 231 с.

Додаткові:

1. Thomas H. Occupation-Based Activity Analysis: 2nd edition. SLACK incorporated, 2015. 235p.

Електронні:

1. Cochrane Library. [Internet]. Avaliable at: https://www.cochrane.org/
2. Egrotherapy Evidence Database. [Internet]. Avaliable at: http://www.otseeker.com/Resources/WhatIsEvidenceBasedPractice.aspx
3. Сайт Всесвітньої Федерації Ерготерапевтів http://wfot.org
4. Pub Med. [Internet]. Avaliable at: https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed